
NADRAI LÁSZLÓNÉ LIPPAI MÁRIA

Zalai Közművelődési Szeminárium

Tájékoztató és informatikai tanácskozások

A közművelődési szakmai módszertani központ feladatai között jelentős szerepe van a partnerekkel való rendszeres kapcsolattartásnak. Az elmúlt években folyamatosan kerestük azokat a módszereket, amelyekkel eredményesebbé tehetjük szakmai tájékoztató tevékenységünket, és a közművelődést (is) végző szervezetekkel megvalósulhat az információcsere, a kétirányú kapcsolat.

Különösen jelentős feladatot jelent ez a Zala Megyei Művelődési és Pedagógiai Intézet, Szakképző Iskola számára a jellemzően kistelepülésses megyében. Néhány adat jól mutatja a problémáinkat. Zala megye 257 települése között mindössze 9 város van, ebből kettő megyei jogú, 7 pedig kisváros. A megye lakosságának 56%-a él a városokban, és az itt működő 16 közművelődési intézményben dolgozik a teljes munkaidőben foglalkoztatott szakemberek 58%-a. A városi művelődési központok csak alkalmanként végeznek a vonzáskörzetükre kiterjedően információs, módszertani feladatokat, nem alakult ki a kistérségi hálózat, ezért intézményünk lényegében valamennyi településre kiterjedően szervezi szakmai tanácsadó munkáját. A 248 község (itt él a lakosság 44%-a) közel kétharmadában (63%) 500 főnél kevesebben élnek, de összességében kedvezőtlenek a közművelődési tevékenység személyi feltételei az 1000 lélekszám alatti kistelepüléseken is. Zala megyében összesen 212 olyan falu van, ahol a lakosság száma ezer fő alatti (85,5%), döntő többségükben nincs sem főállású, sem részfoglalkozású szakalkalmazott, így intézményünk partnerei általában a polgármesterek. A községek közül mindössze 36 településen élnek ezer főnél többen, amelyek közül 10 önálló polgármesteri hivattal, jegyzőséggel rendelkezik, a többi körzetközponti funkciót (körjegyzőség) is betölt. A közművelődési intézmények és a szakalkalmazottak alacsony száma és városokba koncentráló-

dása következtében olyan kapcsolattartási formákat, módszereket kell kialakítanunk, amelyek a lehető legtöbb kollégával és kistelepülési polgármesterrel biztosítják a folyamatos tájékoztatást és az információcserét.

A kapcsolattartás formái, alkalmai

- A 257 polgármesteri hivatalhoz, az intézményekhez, közművelődési civil szervezetekhez eljuttatott leveleken túl jelentősnek tartjuk a *Zalai Mentor* címmel rendszeresen megjelentetett, tájékoztató jellegű közművelődési időszaki folyóiratunkat, amit a Nemzeti Kulturális Alap és a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma támogatásával sikerült igényes megjelenésű kiadvánnyá tenni.
- A települési önkormányzatok és a közművelődési intézmények (könyvtárak), teleházak gyors tájékoztatására mind nagyobb körben tudjuk alkalmazni az *elektronikus levelezést*, ami az információcserét szolgálja. A rendezvénytervek összeállításához, az erikanet-re szánt rendezvények, ismertetőik, felhívások továbbításához, az adatbázisok frissítéséhez mind többen használják ezt a lehetőséget a kistelepülések polgármesterei, civil szervezetek közül is. Intézményünk honlapján is (www.zmpi.sulinet.hu) állandó rovatban jelentetjük meg a falunapokat, városnapokat és a jelentősebb fesztiválokat, eseménysorozatokat, így azok a települések is bekapcsolódtak a rendszerbe, ahol évente csak egy-két rendezvény van, de arról szeretnék tájékoztatni a környéken élőket vagy az elszármazottakat. Időről időre felhívásokkal „bombázzuk” a polgármesteri hivatalokat és a kollégákat, információval rendelkező partnereket az adatbázisok megújítása, frissen tartása érdekében, de a folyamatos munkakapcsolat elérése még távoli célnak tűnik.
- A *személyes kapcsolatok* (összejövetelek szervezése, helyszíni látogatások, közös rendezvények, projektek megvalósítása során) fontosak számunkra is, de a teljes partneri kört nem képesek átfogni és mozgósítani. A legszélesebb kör bevonására épülő *közművelődési konferenciák* szintén jó alkalmak a partneri körrel a kapcsolattartásra, de fontosnak tartottuk azt is, hogy lehetőséget teremtsünk a párbeszédre, közös problémáink megvitatására, ezért szerveztük meg a közművelődési szemináriumot elsősorban a szakalkalmazottként dolgozók részvételével.

A Zalai Közművelődési Szemináriumot 2004-ben indítottuk az intézményekben dolgozó, informatikával is foglalkozó kollégák tanácskozással, amire meghívtuk a teleházak munkatársait is. Foglalkoztunk a közművelődési statisztika elektronikus továbbításának problémáival, bemutató volt a honlap készítésről, megtekintettük a zalai intézményi honlapokat, és a Zalai MKIR (Megyei Közművelődési Információs Rendszer) adatbázisát, vizsgáltuk használhatóságát.

2006-ban már bővült a találkozók tartalma és a résztvevők köre. Főként a kollégákat foglalkoztató témaköröket vitattuk meg, aktuális tájékoztatók voltak, de megtartottuk az eredeti elképzelést is, azaz segítse a személyes találkozás az információcsere továbbépítését, az Internet nyújtotta lehetőségek megismertetését. A művelődési központokban dolgozókon kívül alkalmanként résztvevői voltak a programoknak polgármesterek, városi közművelődési referensek, teleház vezetők, kistérségi társulás munkaszervezeti vezetők, tourinform irodák munkatársai is.

A Zalai Közművelődési Szemináriumokon rendszeresen tájékoztatót tartott Horváth György, a Magyar Művelődési Intézet Nyugat-Dunántúli Kulturális Koordinációs Iroda vezetője a szakmában történt változásokról, az aktuális pályázatokról, és informálódott a zalai helyzetről.

Témáink voltak:

Közművelődési szakmai szolgáltatások Zalában

Előadó: Dr. Borosán Gyula, a Zala Megyei Művelődési és Pedagógiai Intézet, Szakképző Iskola (MMIK) igazgatója

Információs rendszerek működtetése és használata a közművelődésben

Előadó: Nadrai Lászlóné, közművelődési szakmai tanácsadó munkatárs

Közművelődés és idegenforgalom – kapcsolat, együttműködési lehetőségek, rendezvényeink népszerűsítése az internetes portálokon

Előadó: Szalóky Jenő, a Zala Megyei Közgyűlés Idegenforgalmi Bizottságának elnöke

Sikerek és kudarcok – az együttműködés tapasztalatai (korreferátumok)

Novák Ferenc, Zalakaros – Idegenforgalmi, Közművelődési és Sportiroda vezetője

Pintér Antal, Zalalövő – Salla Művelődési Ház, Könyvtár és Alapfokú Művészeti Iskola igazgatója

Az együttműködést, a hatékony információcserét a közművelődés szakembereivel fontosnak tartották a résztvevők a turizmus mennyiségi és minőségi fejlesztése érdekében. Fontos tudnunk, hogy mire van (lenne) szüksége a vendégeknek, látogatóknak, illetve az idegenforgalmi szakembereknek. A szemináriumon a közművelődési intézmények, szervezetek és a turisztikai, idegenforgalmi szakmai szervezetek között megkezdődött együttműködési folyamat további szervezettebbé tételét, az információs rendszerek közös kialakítását vagy legalább a honlapokon a kölcsönös link-ajánlást, egymás jobb tájékoztatását javasolták a résztvevők.

A települések kulturális ellátásának vizsgálata, a művelődéskutatások tapasztalatai

Vendégek: a Magyar Művelődési Intézet Kutatási és Kutatásszervezési Igazgatóságának vezetője, Lada Zsolt és munkatársai – Furulyás Katalin, Dudás Katalin és Lágler Péter tudományos kutatók.

A művelődéskutatások megismerését szolgálta már egy korábbi program az MMIK szervezésében, Hunyadi Zsuzsa tudományos kutató tartott előadást a Nők és a kultúra című zalai konferencián. Fontosnak tartottuk, hogy a szemináriumon az újabb kutatásokra is felhívjuk a figyelmet, és a beszámoló elérhetőségéről is adjunk tájékoztatást.

Lada Zsolt, a Magyar Művelődési Intézet kutatási vezetője a kulturális vizsgálatok témáiról tartott tájékoztatót. Kiemelte, hogy foglalkozni kell a kultúra és a közművelődés változó tartalmával, megértetni a fejlesztések döntéshozóival, a közigazdászokkal, hogy miért szükséges a kultúra. Ki kell találnunk, hogyan tudjuk a gazdasági fejlesztést kulturálisan megalapozni, a kulturális szegénységet csökkenteni. Furulyás Katalin a települések, kistérségek kulturális állapotával foglalkozott, Dudás Katalin pedig a művelődés- gazdaságtani kutatások alapján arra a kérdésre kereste a választ, hogy mennyit költöttek az önkormányzatok kultúrára. Zala megye abban a rangsorban, amelyiket a kultúrára költött pénz és a GDP összevetésével készítették el, országosan a 3. helyen áll (első Vas megye), azaz többet költ kultúrára, amit feltétlenül pozitívan értékelhetünk szakmánk szempontjából is. (A kutatásban egy zalai község és egy megyei jogú város is részt vett.) Lágler Péter szólt arról, hogy a közművelődés feladatait újra átgondolva kiemelt jelentősége van az emberek közötti kapcsolathálónak. Ha nem jönnek létre a kapcsolathálók, sok az

akadályozó tényező (szűrő), akkor a kulturális szegénység jelensége szélesebb körben tapasztalható.

A résztvevők egyöntetű véleménye szerint szakmai tájékozottságunk növelése, „szemléletünk” formálása szempontjából eredményes első találkozásnak értékelhető a Kutatási Igazgatóság munkatársainak bemutatkozása. A következő találkozások alkalmával egy-egy téma megvitatását célszerű lenne párbeszéd keretében folytatni.

Intézményünk is nagyon fontosnak tartja a helyi társadalom valós helyzetének mind teljesebb megismerését, és ennek ösztönzésére 2007 januárjában második alkalommal rendezi meg a *Pedagógiai és közművelődési kutatók konferenciáját*, ami a szakmai munkatársak tudományos igényű és gyakorlati jelentőségű kutatási eredményeinek bemutatására ad lehetőséget.

A Zalai Közművelődési Szeminárium témáit az „élet” alakítja, de biztosan *foglalkozunk a következő évben a minőségbiztosítással, a régió – megye – kistérség szerepváltozásával, a „közkultúra” és a kulturális vidékfejlesztés értelmezésével, az új pályázati lehetőségekkel.*